

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
Β' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
2002

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:

Hannibal, dux Carthaginiensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superavit et Saguntum vi expugnavit. Postea Alpes, quae Italiam ab Gallia seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italia fuit, apud Ticinum, Trebiam, Trasumenum et Cannas copias Romanorum profligavit et delevit. Populus Romanus cladem Cannensem pavidus audivit.

.....

Germanorum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militaris consistit. Germani non student agriculturae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistratus creantur cum vitae necisque potestate.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές:

omnes gentes: τη γενική του πληθυντικού αριθμού
populus Romanus: την κλητική του ενικού αριθμού
cladem Cannensem: τη γενική του ενικού αριθμού
rei militaris: την αφαιρετική του ενικού αριθμού
locis frigidissimis: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 10

β. quae: Να κλιθεί η αντωνυμία του ίδιου γένους στον ενικό αριθμό.

Μονάδες 2,5

2.α. superavit: Να γράψετε τις μετοχές της ενεργητικής φωνής του ρήματος και στα τρία γένη.

Μονάδες 2

gerit: Να γράψετε τα απαρέμφατα του ρήματος στην ενεργητική φωνή.

Μονάδες 3

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

transiit: να βρεθεί το απαρέμφατο του ενεστώτα.

fuit: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα

audivit: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στη μέση φωνή

habent: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται

lavantur: το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στη φωνή που βρίσκεται.

Μονάδες 7,5

3.a. Hannibal omnes gentes Hispaniae bello superavit et Saguntum vi expugnavit: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 7,5

β. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις παρακάτω λέξεις με τους συντακτικούς χαρακτηρισμούς τους και να σημειώσετε δίπλα στην καθεμιά την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος**:

dux: επεξήγηση στο ουσιαστικό Hannibal

quae: αντικείμενο στο ρήμα seiungunt

vita: υποκείμενο στο ρήμα consistit

agriculturae: αντικείμενο στο ρήμα student

frigidissimis: κατηγορούμενο στο ουσιαστικό locis.

Μονάδες 5

4.a. Populus Romanus cladem pavidus audivit: Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους όρους της πρότασης.

Μονάδες 7,5

β. Germani non student agriculturae: Να μετατρέψετε την παραπάνω πρόταση σε απαρεμφατική εξαρτώμενη από τη φράση: **Caesar narrat (διηγείται)...**

Μονάδες 5

5.a. Ποιοι πεζογράφοι της εποχής του Κικέρωνα, εκτός από τον Βάρωνα, διαπρέπουν στην ιστοριογραφία και σε ποιο είδος εξειδικεύεται ο καθένας;

Μονάδες 6

β. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τα έργα της **Στήλης Α** και δίπλα στο καθένα το δημιουργό που αντιστοιχεί σωστά στο κάθε έργο από τη **Στήλη Β**.

Στήλη Α	Στήλη Β
Αινειάδα (Aeneis)	Τίτος Λίβιος
Ωδές (Carmina)	Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων
Μεταμορφώσεις (Metamorphoseon libri)	Λουκρήτιος
Για τη φύση των πραγμάτων (De rerum natura)	Κόιντος Οράτιος Φλάκκος
	Οβίδιος
	Μάρκος Τύλλιος Κικέρων

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Αννίβας, ο Καρχηδόνιος στρατηγός, σε ηλικία 25 χρόνων νίκησε στον πόλεμο όλα τα έθνη της Ισπανίας και κυρίευσε με τη βία το Σάγουντο. Έπειτα πέρασε με ελέφαντες πάνω από τις Άλπεις, που χωρίζουν την Ιταλία από τη Γαλατία. Μόλις βρέθηκε στην Ιταλία, κατατρόπωσε κι εξολόθρευσε τις ρωμαϊκές στρατιές στον ποταμό Τίκινο, στον ποταμό Τρεβία, στην λίμνη Τρασιμένη και στις Κάννες. Οι Ρωμαίοι πληροφορήθηκαν έντρομοι την καταστροφή στις Κάννες.

Όλη η ζωή των Γερμανών περιορίζεται στο κυνήγι και στις στρατιωτικές ασχολίες. Οι Γερμανοί δεν ασχολούνται με τη γεωργία, αλλά τρέφονται με γάλα, τυρί και κρέας. Αν και ζουν σε περιοχές φοβερά παγωμένες, φορούν μόνο δέρματα και πλένονται στα ποτάμια. Όταν η χώρα τους κάνει πόλεμο, εκλέγουν άρχοντες με εξουσία ζωής και θανάτου.

1.α.

omnium gentium, popule Romane, cladis Cannensis, re militari, loca frigidissima (locos frigidissimos με άλλη σημασία)

1.β.

quae, cuius, cui, quam, - , qua

2.α.

Ενεστώτας: superans, superans, superans / Μέλλοντας: superaturus, superatura, superaturum

Ενεστώτας: gerere / Μέλλοντας: gesturum, (-am, -um) esse, (gesturos, -as, -a esse) / Παρακείμενος: gessisse

2.β.

transire, fueris, audietur, habuistis, lavabamur

3.α.

Omnes gentes Hispaniae ab Hannibale bello superatae sunt et Saguntum vi expugnatum est.

3.β.

Λάθος, Λάθος, Σωστό, Σωστό, Λάθος

4.α.

audivit: ρήμα / populus: υποκείμενο στο ρήμα audivit / Romanus: επιθετικός προσδιορισμός στο populus / cladem: αντικείμενο στο ρήμα audivit / ravidus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα audivit.

4.β.

Caesar narrat Germanos non studere agriculturae.

5.α.

Εισαγωγή, σελ. 17, 3^η παράγραφος: «Ο Ιούλιος Καίσαρ ... Η συνωμοσία του Κατιλίνα».

5.β.

Αινειάδα – Πόπλιος Βιργίλιος Μάρων
Ωδές – Οράτιος
Μεταμορφώσεις – Οβίδιος
Για τη φύση των πραγμάτων - Λουκρήτιος